

Nr 342.

Godkänd av första kammaren den 15 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 15 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 28 juni 1918 med vissa bestämmelser mot oskäligen arrendestegring, dels väckt motion om förlängd giltighetstid för berörda lag, dels ock väckt motion om förlängd giltighetstid för och utvidgad tillämpning av samma lag.

(Andra lagutskottets utlåtande nr 37.)

Till Konungen.

Genom en den 25 februari 1921 dagtecknad proposition, nr 92, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 28 juni 1918 med vissa bestämmelser mot oskäligen arrendestegring.

I samband med propositionen har riksdagen till behandling förehåft två i samma ämne väckta motioner.

Under hänvisning till vad som anförts i andra lagutskottets, av riksdagen godkända utlåtande nr 37, varav ett tryckt exemplar härvid fogas, får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av propositionen och i ämnet väckta motioner för sin del antagit följande lagar, nämligen

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 14 saml. Nr 342—345.

A) Lag

med vissa bestämmelser mot oskäligen arrendestegring.

Häri genom förordnas som följer:

1 §. Har i fall, då arrendator enligt avtal, slutet före den 1 oktober 1917, är pliktig att helt eller huvudsakligen utgöra arrende genom avlämnande av mjölk, smör, fisk eller annat naturalster, å dylikt vederlag efter avtalets ingående inträtt sådan prisstegring, som därvid icke lät sig beräkna, och finnes den utfästa legan i följd härav uppenbart oskäligen; äge arrendatorn rätt att, såvitt angår vederlag, förfallet under tiden från och med den 1 oktober 1917 till den 1 juni 1922, påfordra, att skäligen andel i prisstegringen kommer honom till godo. Där ej annorlunda åsämjes, må denna andel ej överstiga hälften av prisstegringen.

2 §. Kunna jordägaren och arrendatorn icke enas om storleken av den andel i prisstegringen, som, efter vad i 1 § säges, må tillkomma arrendatorn, eller om sättet för dess tillgodonjutande, skall saken avgöras av en nämnd, bestående av tre personer, av vilka parterna välja var sin och Konungens befallningshavande i det län, där fastigheten är belägen, utser den tredje, vilken tillika skall vara ordförande. Tredskas part att utse ledamot i nämnden, äge domaren eller utmätningsmannen i orten att förordna om valet. Beträffande jäv emot ledamot i sådan nämnd gälla vad lagen om skiljemän den 28 oktober 1887 stadgar angående jäv mot skiljemän.

3 §. Nämnden sammanträder å tid och ort, som av ordföranden bestämmes. Ej må nämnden till avgörande företaga ärende, där ej parterna beretts tillfälle att yttra sig inför nämnden. Denna må ej fatta beslut med mindre den är fulltalig. Har var röstande sin mening, och kunna ej två meningar sammanjämkas, gäller ordförandens.

4 §. Är jordägaren eller arrendatorn missnöjd med nämndens beslut, äge efter stämning klandra detsamma vid domstol; instämme dock sin talan inom trettio dagar från det beslutet i huvudskrift eller styrkt avskrift delgavs honom.

5 §. Nämndens beslut gånge efter överexekutors förordnande i verket lika som domstols laga kraft ägande dom, där ej av domstol annorlunda förordnas.

6 §. Ersättning till nämndens ordförande skall enligt av Konungen fastställda grunder utgivas av allmänna medel.

7 §. De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna lag, meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling, och gäller till den 1 juni 1922; dock skall beträffande beslut, som av nämnd fattats före nämnda dag, vad i 4 och 5 §§ är stadgat fortfarande gälla.

B) Lag

om jämkning i vissa fall av arrendator åliggande dagsverksskyldighet.

Härigenom förordnas som följer:

Har i fall, då arrendator enligt avtal, slutet före den 1 januari 1918, är pliktig att helt eller huvudsakligen utgöra arrende genom fullgörande av dagsverken, körslor eller andra arbetsprestationer eller att mot ersättning utgöra visst antal prestationer av nyssnämnda slag, å dylika prestationer efter avtalets ingående inträtt sådan prisstegring, som därvid icke lät sig beräkna, och finnes i följd härav, att värdet av vad arrendatorn enligt avtalet har att utgöra står i uppenbart missförhållande till de honom genom avtalet tillförsäkrade förmåner, äge arrendatorn rätt att, såvitt angår arbetsprestationer, vilka skola fullgöras under tiden från och med den 14 mars 1921 till den 1 juni 1922, påfordra, att skälig andel i prisstegringen kommer honom till godo. Där ej annorlunda åsämjes, må denna andel ej överstiga hälften av prisstegringen.

Kunna jordägaren och arrendatorn icke enas om storleken av den andel i prisstegringen, som efter vad ovan sägs må tillkomma arrendatorn, skall vad i 2—6 §§ i lagen med vissa bestämmelser mot oskälig arrendestegring för där avsett fall stadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling och gäller till den 1 juni 1922; dock skall beträffande beslut, som av

sådan nämnd, som avses i ovannämnda lag med vissa bestämmelser mot oskäligen arrendestegring, fattats före den 1 juni 1922, vad i 4 och 5 §§ i samma lag är stadgat äga motsvarande tillämpning jämväl efter den 31 maj 1922.

Stockholm den 15 juni 1921.

Med undersåtlig vördnad.
